

แนวทางและมาตรการคุ้มครองผู้บริโภค ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์

ดร.จุฑามาศ ภิระวัฒน์
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ภาพรวมการใช้อินเทอร์เน็ต

ตัวชี้วัดที่สำคัญของการใช้อินเทอร์เน็ต

88%

ผู้ใช้อินเทอร์เน็ต vs. จำนวนประชากรทั้งหมด

เวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อวัน

 7H 58M

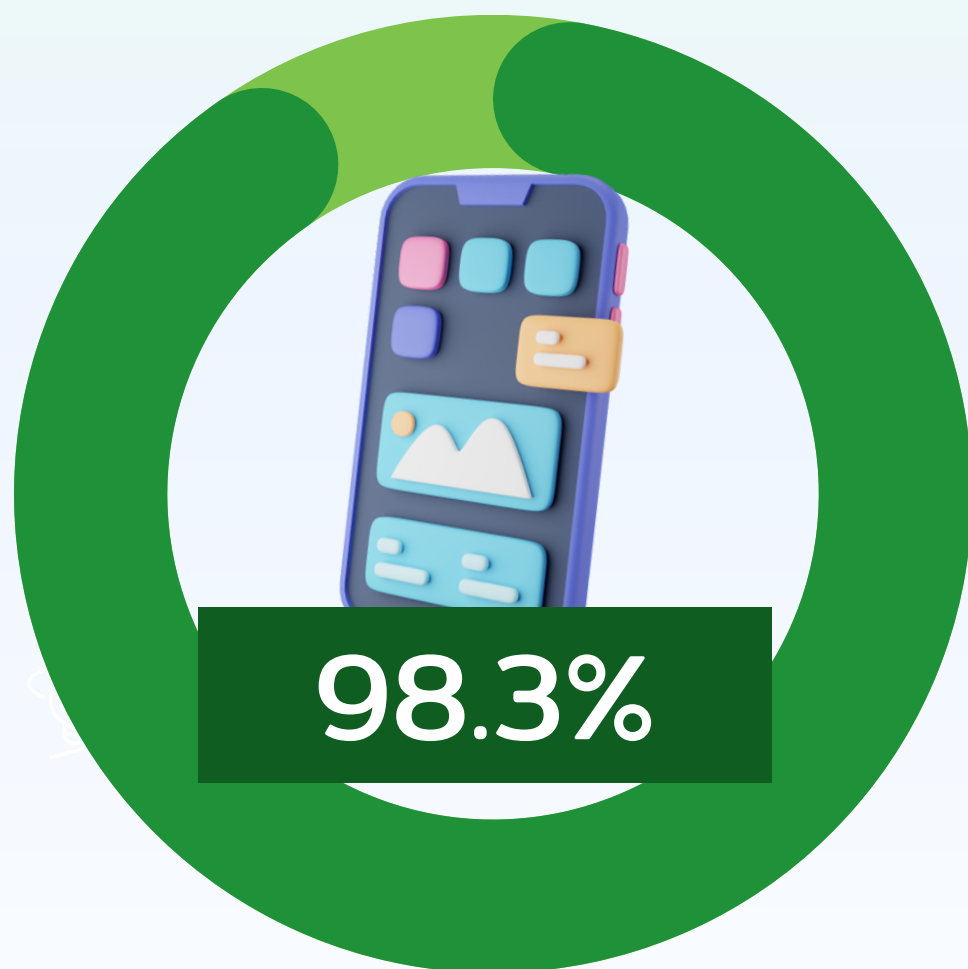
ที่มา : We Are Social & Meltwater, Digital 2024: Thailand, <https://datareportal.com/reports/digital-2024-thailand>

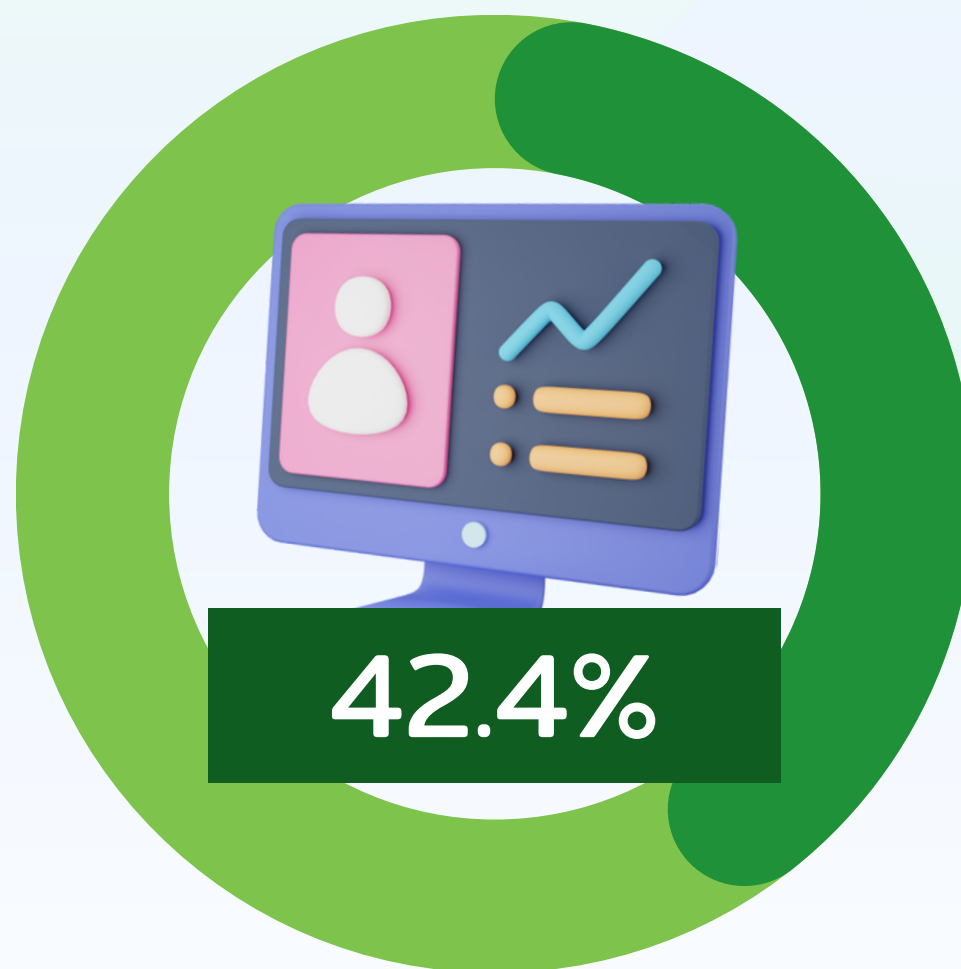
อุปกรณ์ที่ใช้ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

เปอร์เซ็นต์ของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตที่มีอายุ 16 ถึง 64 ปี ที่ใช้แต่ละประเภทของอุปกรณ์ในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต

โทรศัพท์มือถือ

คอมพิวเตอร์

อุปกรณ์แท็บเล็ต

ที่มา : We Are Social & Meltwater, Digital 2024: Thailand,
<https://datareportal.com/reports/digital-2024-thailand>

กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค ในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

พรบ.คุ้มครองผู้บริโภค

ใช้กับธุรกรรมที่เกิดขึ้นทางหน้าร้าน
และออนไลน์

ประกาศกระทรวง

การขายสินค้าหรือบริการ
โดยวิธีการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

พรบ.ขายตรงและตลาดแบบตรง

ตลาดแบบตรง

กฎหมายอื่นๆ

พรม.ขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560

"มาตรา 3" <

"ตลาดแบบตรง" หมายความว่า การทำตลาด
สินค้าหรือบริการในลักษณะของการสื่อสาร
ข้อมูลเพื่อเสนอขายสินค้าหรือบริการโดยตรง
ต่อผู้บริโภคซึ่งอยู่ห่างโดยระยะทางและมุ่งหวัง
ให้ผู้บริโภคแต่ละรายตอบกลับเพื่อซื้อสินค้าหรือ
บริการจากผู้ประกอบธุรกิจตลาดแบบตรงนั้น
**ส่วนการซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีการ
พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ถือว่าเป็นตลาด
แบบตรง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข
ที่กำหนดในกฎกระทรวง**

กฎกระทรวง กำหนดการซื้อขายสินค้าหรือบริการ โดยวิธีการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ถือว่าเป็นตลาดแบบตรง พ.ศ. 2561

1

(1) การขายสินค้าหรือบริการของบุคคลธรรมดาซึ่งมีได้จดทะเบียนเป็นผู้ประกอบธุรกิจ ตลาดแบบตรง และมีรายได้จากการขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ไม่เกินหนึ่งล้านแปดแสนบาทต่อปี

2

(2) การขายสินค้าหรือบริการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ได้ขึ้นทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

3

(3) การขายสินค้าหรือบริการของวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

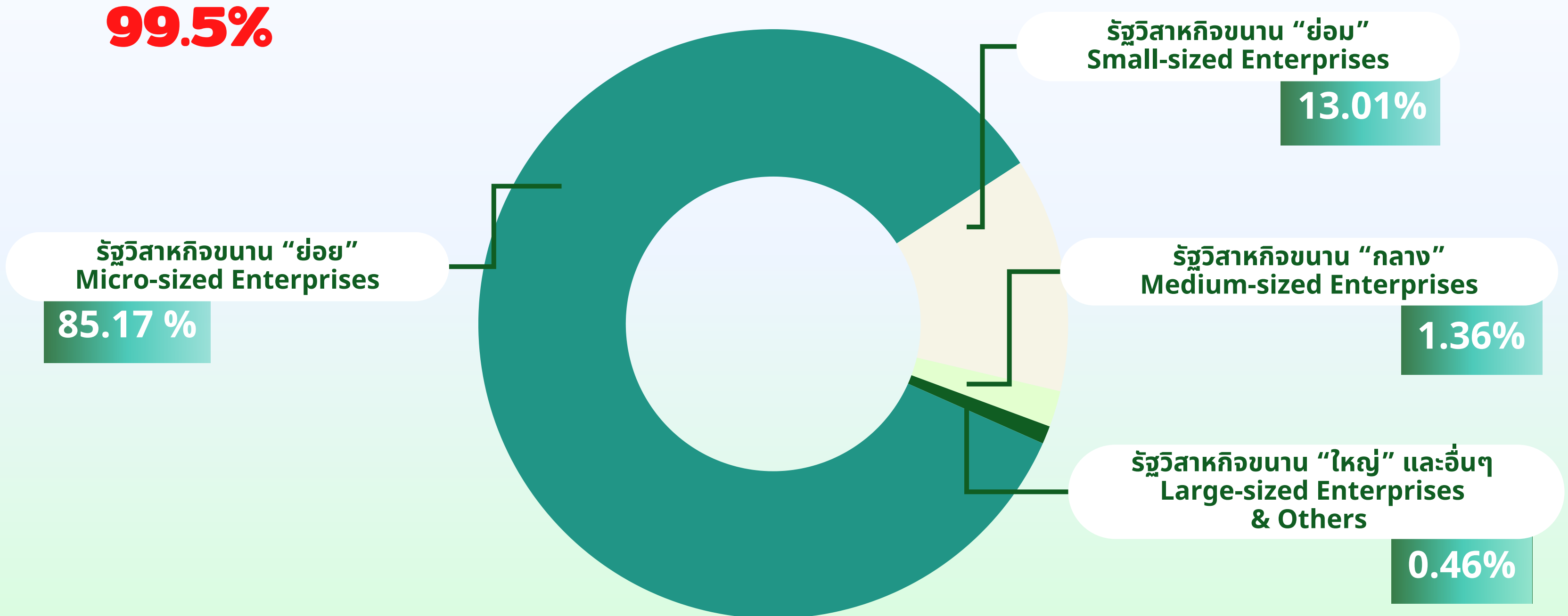
4

(4) การขายสินค้าหรือบริการของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรที่ได้จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

MSMEs ประเทศไทย 2566 จำนวนทั้งหมด: 3,187,378 รัฐวิสาหกิจ

99.5%

source : The Office of SMEs Promotion, SME 2023 Situation Report, <https://bds.sme.go.th/Files/f5e20d92-138e-48f2-a29f-5a6c3a37cfd0.pdf>

กฎกระทรวง
กำหนดการซื้อขายสินค้าหรือบริการ
โดยวิธีการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ถือว่าเป็นตลาดแบบตรง
พ.ศ. ๒๕๖๑

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่ตลาดแบบตรงตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติขายตรงและตลาดแบบตรง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๐ ไม่รวมถึงการซื้อขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ประกอบกับสมควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรายย่อยที่เป็นบุคคลธรรมดา วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรสามารถขายสินค้าหรือบริการโดยวิธีการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้โดยไม่ถือว่าเป็นตลาดแบบตรง เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

การขายสินค้าหรือบริการ โดยวิธีการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ถือว่าเป็นตลาดแบบตรงของ MSME

1

เงื่อนไขการประกอบธุรกิจ ตลาดแบบตรง

- คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของผู้ประกอบธุรกิจ
- การจดทะเบียนผู้ประกอบธุรกิจ
- การวางหลักประกัน

2

สิทธิเฉพาะของผู้บริโภค ในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

- สิทธิในการได้รับข้อมูลที่ถูกต้องจากการจัดทำและส่งมอบเอกสารซื้อขายสินค้าหรือบริการ (Post-Contractual Information Duties)
- สิทธิของผู้บริโภคในการบอกเลิกสัญญา (the right of withdrawal)

บทความวิจัย: ก้าวสำคัญเพื่อการพัฒนากฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค
ในการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย
วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Thank You

Contact for More Information

tjuthama@tu.ac.th

